

บทที่ 4

ผลการดำเนินงานการฝึกอบรม

หลักสูตร "การเสริมสร้างผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบองค์รวม" ได้ถูกพัฒนาภายใต้แนวคิดการสร้างจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการในการดำเนินกิจการที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เนื้อหาหลักสูตรประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ (1) ระเบียบของสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการค้าที่มุ่งเน้นแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม และ (2) เครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำหลักการเพื่อไปประยุกต์ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในองค์กรหรือนำไปพัฒนาต่อยอดการจัดการสิ่งแวดล้อมในกรณีที่โรงงานมีการดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว

เนื้อหาของหลักสูตรได้จัดมีการบรรยายและการฝึกปฏิบัติเพื่อสร้างประสบการณ์ให้ผู้ประกอบการสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับสถานการณ์ขององค์กรในเรื่องกฎระเบียบทางการค้าและการจัดการสิ่งแวดล้อมได้ รวมระยะเวลา 2 วัน สาระของหลักสูตร สรุปโดยสังเขปคือ

1. ระเบียบของสหภาพยุโรป
 - ระเบียบว่าด้วยสารเคมีของสหภาพยุโรป (REACH)
 - ระเบียบว่าด้วยการจัดการซากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (WEEE)
 - ระเบียบว่าด้วยการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (RoHS)
2. เครื่องมือการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
 - เทคโนโลยีสะอาด (Cleaner Technology: CT)
 - ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากล ISO 14001
 - การบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Accounting; EMA)
 - ความรับผิดชอบต่อสังคม (Cooperate Social Responsibility; CSR)
 - การประเมินวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Assessment: LCA)
 - โครงการฉลากเขียว และฉลากสิ่งแวดล้อม
 - การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Evaluation : EPE)

จากการสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมการฝึกอบรมทั้ง 4 ครั้ง คณะผู้ดำเนินการได้ให้ความรู้กับผู้ประกอบการรวมจำนวนทั้งสิ้น 286 คน อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี จำนวน 17 คน กลุ่มไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 29 คน กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 24 คน กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ จำนวน 8 คน กลุ่มอุตสาหกรรมเซรามิกส์ จำนวน 6 คน กลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุนอื่นๆ จำนวน 71 คน

และจากหน่วยงานอื่นๆ จำนวน 131 คน จากการประเมินความรู้พบว่ามีความรู้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยอยู่ใน "ระดับที่น่าพอใจ" และ โดยมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมในประเด็นต่าง ๆ รวม "ดีถึงดีมาก" สำหรับความคิดเห็นอื่นๆ ที่มีต่อการอบรม ๆ ผู้เข้าร่วมอบรมให้ความเห็นว่าเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีประโยชน์ต่อการนำไปปรับใช้ในองค์กรได้ ทั้งในส่วนของเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม แต่เนื้อหาที่ให้นั้นยังไม่ละเอียดเท่าที่ควรเนื่องจากระยะเวลาในการอบรมที่สั้นเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณของเนื้อหาที่อบรม และให้ความเห็นต่อกิจกรรมกลุ่มที่มีการฝึกปฏิบัติในทั้งสองวันอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เนื่องจากได้ประโยชน์ในการระดมสมอง ออกความคิดเห็น ได้รับมุมมองของสมาชิกในกลุ่มที่แลกเปลี่ยนกัน ซึ่งจากการประเมินของคณะวิทยากรต่อผลงานของแต่ละกลุ่มที่ได้นำเสนอ นั้น พบว่าผู้เข้าร่วมอบรมมีทักษะความรู้เพิ่มขึ้น สามารถนำหลักการและแนวคิดที่ได้ไปปรับใช้ในสถานการณ์ขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

ผลจากการสอบถามผู้เข้าร่วมอบรมที่เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนต่อการดำเนินการตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น พบว่าผู้ประกอบการ มีความต้องการให้มีหน่วยงานแจ้งเตือนข่าวสารด้านมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงแหล่งข้อมูลผู้ผลิตวัตถุดิบ/ชิ้นส่วน/สารเคมี ที่สอดคล้องกับกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการรับทราบข้อมูลและสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่าง ๆ ได้อย่างทันท่วงที และยังมีความต้องการผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยชี้แนะวิธีการบริหารจัดการการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยต้องห้ามและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลการประเมินการฝึกอบรมและรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม นำเสนอในหัวข้อ 4.1-4.4 ดังนี้

4.1 ภาคตะวันออก ครั้งที่ 1/1

การดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการของภาคตะวันออก มีกลุ่มเป้าหมายคือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเคมี และอุตสาหกรรมสนับสนุนอื่น ๆ โดยมีกำหนดการ สถานที่และจำนวนผู้เข้าร่วมอบรมได้สรุปในตารางที่ 4-1 และผลการประเมินการฝึกอบรมในประเด็นต่างๆ จากผู้เข้าร่วมอบรม ดังนี้

ตาราง 4-1 สรุปการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรม ภาคตะวันออก ครั้งที่ 1/1

กิจกรรม / สถานที่	ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน (คน)
โรงแรมชลจันทร์ จังหวัดชลบุรี วันที่ 11 ตุลาคม 2550	อุตสาหกรรมเคมี	4
	อุตสาหกรรมสนับสนุนอื่น ๆ	15
	หน่วยงานอื่นๆ	1
โรงแรมชลจันทร์ จังหวัดชลบุรี วันที่ 12 ตุลาคม 2550	อุตสาหกรรมเคมี	-
	อุตสาหกรรมสนับสนุนอื่น ๆ	14
	หน่วยงานอื่นๆ	2

รูปที่ 4-1 บรรยากาศในการฝึกอบรมของภาคตะวันออก ในวันที่ 11-12 ต.ค. 2550

การประเมินผลการอบรม

ในการประเมินผลได้ดำเนินการประเมินความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม รวมถึงการประเมินด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรและเอกสารประกอบการฝึกอบรม ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร ด้านความคิดเห็นในระหว่างการฝึกอบรม และความต้องการรับการสนับสนุนต่าง ๆ ผลจากการประเมินแบ่งออกมาเป็นส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 : ระดับความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกับการค้า

รายละเอียด	ระดับความรู้ (ร้อยละ)		
	ก่อน	หลัง	เปลี่ยนแปลง
1. ความรู้เกี่ยวกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกับการค้าระหว่างประเทศ			
1.1 ระเบียบว่าด้วยสารเคมีของสหภาพยุโรป (REACH)	31.25	77.08	+ 45.83
1.2 ระเบียบการกำจัดซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (WEEE)	30.00	60.42	+ 30.42
1.3 ระเบียบการกำจัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในเครื่องไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ (RoHS)	29.55	66.67	+ 37.12
2. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม			
2.1 ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001	43.18	87.50	+ 44.32
2.2 การบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม (EMA)	31.82	83.33	+ 51.52
2.3 ธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR)	38.64	83.33	+ 44.70
2.4 การประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (LCA)	38.64	75.00	+ 36.36
2.5 การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (EPE)	34.09	72.73	+ 38.64
2.6 ฉลากเขียว (GL)	36.36	72.73	+ 36.36
2.7 เทคโนโลยีสะอาด (CT)	32.14	83.33	+ 51.19

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลการบรรยายของวิทยากร

ผู้บรรยาย: นายนฤเทพ เล็กศิริไฉ

หัวข้อ : SME ไทยภายใต้มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

- มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
- ความจำเป็นและภาระหน้าที่ของ SME ไทย
- แนวทางปรับตัว – การประเมินความเสี่ยงในผลิตภัณฑ์
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง / แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ผู้บรรยาย: นายสุธี สมุทรประภูต

หัวข้อ : เครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม (การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม)

- ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001)
- การบัญชีบริหารเพื่อสิ่งแวดล้อม (EMA)
- ธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

ผู้บรรยาย: นายวัชรพงษ์ ศิลาลิศรัรักษา

หัวข้อ : เครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม (การผลิตและผลิตภัณฑ์)

- เทคโนโลยีสะอาด (CT)

ผู้บรรยาย: นายอริวัตร จิรจิริยาเวช

หัวข้อ : เครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม (การผลิตและผลิตภัณฑ์)

- การประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (LCA)
- โครงการฉลากเขียว (Green label)
- การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (EPE)

หัวข้อที่ประเมิน	วิทยากร			
	นฤเทพ	สุธี	วัชรพงษ์	อริวัตร
1. เทคนิคการบรรยายที่น่าสนใจ	3.42	3.83	3.42	3.42
2. สามารถอธิบายได้ตรงประเด็นกับหัวข้อที่บรรยาย	3.33	3.58	3.33	3.33
3. ความรอบรู้ในหัวข้อที่บรรยายและเรื่องที่เกี่ยวข้อง	3.50	3.75	3.58	3.58
4. บรรยายได้ตรงเวลา และตอบข้อซักถามได้ชัดเจน	3.50	3.83	3.58	3.58

ส่วนที่ 3 : ข้อมูลของหลักสูตร และภาพรวมของการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย
1. เนื้อหาหลักสูตร	41.18	47.06	11.76	0.00
2. เอกสารประกอบการอบรม	0.00	82.35	17.65	0.00
3. ระยะเวลาในการอบรม	0.00	29.41	47.06	23.53
4. สถานที่อบรม	23.53	70.59	11.76	0.00
5. อาหาร เครื่องดื่ม	29.41	64.71	11.76	0.00

ส่วนที่ 4 : ความต้องการรับการสนับสนุนของผู้ประกอบการต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
ด้านสิ่งแวดล้อมของสหภาพยุโรป

ลำดับ	รายละเอียด	ร้อยละ
1	หลักสูตรด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบ e-learning	14.29
2	แหล่งข้อมูลผู้ผลิตวัตถุดิบ/ชิ้นส่วน/สารเคมี ที่สอดคล้องกับกฎระเบียบต่าง ๆ	11.90
3	การแจ้งเตือนข่าวสารด้านมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ SME	9.52
3	หลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ เช่น นิคมอุตสาหกรรม เพื่อไม่ต้องเดินทางไกล	9.52
3	ผู้เชี่ยวชาญเข้าไปช่วยชี้แนะระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของ SME และการจัดการข้อมูล เช่น ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการบัญชีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น	9.52
3	งานวิจัยด้านวัสดุหรือสารเคมีทดแทน	9.52
7	ผู้เชี่ยวชาญเข้าไปช่วยชี้แนะวิธีการบริหารจัดการการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยต้องห้ามและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	7.14
7	เงินทุนสนับสนุนเพื่อให้ผู้ประกอบการปรับปรุงเทคโนโลยี	7.14
7	หน่วยงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับ SME	7.14
7	แหล่งข้อมูลที่รวบรวมความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับ SME	7.14
11	จัดทำ Software เพื่อช่วยในการจัดการการผลิต	4.76
12	ศูนย์วิเคราะห์/ทดสอบ ผลิตภัณฑ์มาตรฐานที่มีความแม่นยำ เชื่อถือได้	2.38
13	ให้ภาครัฐผลักดันกฎหมายลักษณะเดียวกับ WEEE RoHS หรือ REACH	0.00

ส่วนที่ 5 : ความคิดเห็นอื่น ๆ ต่อการอบรม ¹

1) สิ่งที่ได้ตามคาดหวัง

- ได้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม (8)
- ได้ทราบถึงกฎระเบียบ มาตรฐานของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
- สามารถนำความรู้ในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมไปปรับใช้ในองค์กรได้ (2)
- ได้รับความรู้ความเข้าใจ เทคนิค และวิธีการไปใช้งานได้จริง

2) สิ่งที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง

- ระยะเวลาในการฝึกอบรมน้อยเกินไป (2)

3) สิ่งที่ต้องปรับปรุงในครั้งต่อไป

- ควรจัดเนื้อหาและเวลาในการฝึกอบรมให้เหมาะสม (2)
- เพิ่มระยะเวลาในการอบรมมากขึ้น (2)

¹ ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง จำนวนความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายกันเดียวกัน

- เพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับข้อกำหนดและเครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม
- ควรประชาสัมพันธ์การฝึกอบรมให้ทั่วถึง โดยเฉพาะโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงได้รับความรู้และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง

4.2 ภาคตะวันออก ครั้งที่ 1/2

เนื่องจากจำนวนผู้เข้าร่วมฝึกอบรมในการฝึกอบรมให้กับอุตสาหกรรมในภาคตะวันออก ครั้งที่ 1 มีน้อยกว่าที่กำหนดไว้ เนื่องจากระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์ไปสู่ผู้ประกอบการค่อนข้างกระชั้น สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยจึงได้จัดการฝึกอบรมเพิ่มอีก 1 ครั้ง และปรับปรุงหลักสูตรให้กระชับขึ้น เหลือเพียง 1 วัน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 4-2 สรุปการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรม ภาคตะวันออก ครั้งที่ 1/2

กิจกรรม / สถานที่	ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน (คน)
โรงแรมเมอร์เคียว จังหวัดชลบุรี วันที่ 16 พฤศจิกายน 2550	อุตสาหกรรมเคมี	13
	อุตสาหกรรมสนับสนุนอื่น ๆ	42
	หน่วยงานอื่น ๆ	2

รูป 4-2 บรรยากาศในการฝึกอบรมของภาคตะวันออก ในวันที่ 16 พ.ย. 2550

การประเมินผลการอบรม

ในการประเมินผลได้ดำเนินการประเมินความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม รวมถึงการประเมินด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรและเอกสารประกอบการฝึกอบรม ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร ด้านความคิดเห็นในระหว่างการประชุมอบรม และความต้องการรับการสนับสนุนต่าง ๆ ผลจากการประเมินแบ่งออกมาเป็นส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 : ระดับความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกับการค้า

รายละเอียด	ระดับความรู้ (ร้อยละ)		
	ก่อน	หลัง	เปลี่ยนแปลง
1. ความรู้เกี่ยวกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกับการค้าระหว่างประเทศ			
1.1 ระเบียบว่าด้วยสารเคมีของสหภาพยุโรป (REACH)	44.44	59.62	+ 15.17
1.2 ระเบียบการกำจัดซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (WEEE)	44.44	57.69	+ 13.25
1.3 ระเบียบการกำจัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในเครื่องไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ (RoHS)	48.15	61.54	+ 13.39
2. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม			
2.1 ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001	57.41	66.35	+ 8.94
2.2 การบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม (EMA)	44.44	55.77	+ 11.32
2.3 ธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR)	45.54	63.46	+ 17.93
2.4 การประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (LCA)	44.44	57.69	+ 13.25
2.5 การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (EPE)	43.52	59.62	+ 16.10
2.6 ฉลากเขียว (GL)	44.44	63.46	+ 19.02
2.7 เทคโนโลยีสะอาด (CT)	50.00	63.46	+ 13.46

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลการบรรยายของวิทยากร

ผู้บรรยาย: นายนฤเทพ เล็กศิริไล

หัวข้อ : SME ไทยภายใต้มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

- มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
- ความจำเป็นและภาระหน้าที่ของ SME ไทย
- แนวทางปรับตัว – การประเมินความเสี่ยงในผลิตภัณฑ์
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง / แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ผู้บรรยาย: นายสุธี สมุทระภูต

หัวข้อ : เครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม

- ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001)
- การบัญชีบริหารเพื่อสิ่งแวดล้อม (EMA)
- ธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR)
- เทคโนโลยีสะอาด (CT)
- การประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (LCA)
- โครงการฉลากเขียว (Green label)
- การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (EPE)

หัวข้อที่ประเมิน	วิทยากร	
	นฤเทพ	สุธี
1. เทคนิคการบรรยายที่น่าสนใจ	2.92	3.38
2. สามารถอธิบายได้ตรงประเด็นกับหัวข้อที่บรรยาย	3.23	3.35
3. ความรอบรู้ในหัวข้อที่บรรยายและเรื่องที่เกี่ยวข้อง	3.19	3.31
4. บรรยายได้ตรงเวลา และตอบข้อซักถามได้ชัดเจน	3.23	3.35

ส่วนที่ 3 : ข้อมูลของหลักสูตร และภาพรวมของการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย
1. เนื้อหาหลักสูตร	15.38	65.38	19.23	0.00
2. เอกสารประกอบการอบรม	23.08	61.54	15.38	0.00
3. ระยะเวลาในการอบรม	7.69	38.46	26.92	26.92
4. สถานที่อบรม	19.23	73.08	7.69	0.00
5. อาหาร เครื่องดื่ม	11.54	57.69	23.08	3.85

ส่วนที่ 4 : ความต้องการรับการสนับสนุนของผู้ประกอบการต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมของสหภาพยุโรป

ลำดับ	รายละเอียด	ร้อยละ
1	ผู้เชี่ยวชาญเข้าไปช่วยชี้แนะระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของ SME และการจัดการข้อมูล เช่น ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการบัญชีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น	14.84
2	การแจ้งเตือนข่าวสารด้านมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ SME	13.28
3	แหล่งข้อมูลที่รวบรวมความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับ SME	10.94
4	หลักสูตรด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบ e-learning	9.38
5	เงินทุนสนับสนุนเพื่อให้ผู้ประกอบการปรับปรุงเทคโนโลยี	8.59
6	แหล่งข้อมูลผู้ผลิตวัตถุดิบ/ชิ้นส่วน/สารเคมี ที่สอดคล้องกับกฎระเบียบต่าง ๆ	7.81
7	ให้ภาครัฐผลักดันกฎหมายลักษณะเดียวกับ WEEE RoHS หรือ REACH	7.03
8	งานวิจัยด้านวัสดุหรือสารเคมีทดแทน	6.25
8	ผู้เชี่ยวชาญเข้าไปช่วยชี้แนะวิธีการบริหารจัดการการผลิตสินค้าที่ปลอดสารต้องห้ามและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	6.25
10	หลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ เช่น นิคมอุตสาหกรรม เพื่อไม่ต้องเดินทางไกล	4.69
11	หน่วยงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับ SME	3.91
11	จัดทำ Software เพื่อช่วยในการจัดการการผลิต	3.91
13	ศูนย์วิเคราะห์/ทดสอบ ผลิตภัณฑ์มาตรฐานที่มีความแม่นยำ เชื่อถือได้	3.13

ส่วนที่ 5 : ความคิดเห็นอื่น ๆ ต่อการอบรม

1) สิ่งที่ได้ตามคาดหวัง

- ได้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมและเครื่องจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (5)
- ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ (4)
- มีความเข้าใจในการจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (4)
- เข้าใจเรื่องการระเบียบ REACH ที่ว่าด้วยการสื่อสารข้อมูลของสารเคมีมากขึ้น
- ได้ความรู้ แนวทางที่ถูกต้องในด้านกฎระเบียบและความรับผิดชอบของการธุรกิจที่มีต่อสังคม
- วิธีการที่ใช้ในการปรับปรุง ประเมินผลการดำเนินงานด้านปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงงาน

2) สิ่งที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง

- รายละเอียดของเนื้อหายังไม่ครบถ้วน เนื่องจากระยะเวลาจำกัด (5)
- ระยะเวลาในการอบรมสั้นเกินไป (3)
- ยังไม่เข้าใจเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นการอบรมครั้งแรก
- เนื้อหาที่จะนำไปประยุกต์ใช้น้อยเกินไป

3) สิ่งที่ต้องปรับปรุงในครั้งต่อไป

- การจัดเวลาในการบรรยาย ควรเพิ่มระยะเวลาให้สอดคล้องกับเนื้อหามากขึ้น (5)
- ควรอบรมอย่างมาก 2 เรื่องต่อ 1 วัน (2)
- ควรจัดลำดับเนื้อหาการบรรยายให้ตรงกับที่บรรยาย
- เนื้อหาที่น่าสนใจใหม่ ๆ เช่น พลังงานทดแทน
- ควรยกตัวอย่างหรือกรณีศึกษาที่ตรงกับแต่ละธุรกิจโดยเฉพาะ

4.3 ภาคกลาง

การดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการของภาคตะวันออก มีกลุ่มเป้าหมายคือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และสิ่งทอ โดยมีกำหนดการ สถานที่และจำนวนผู้เข้าร่วมอบรมได้สรุปในตารางที่ 4-3 และผลการประเมินการฝึกอบรมในประเด็นต่างๆ จากผู้เข้าร่วมอบรม ดังนี้

ตาราง 4-3 สรุปการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรม ภาคกลาง

กิจกรรม / สถานที่	ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน (คน)
โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ กรุงเทพมหานคร วันที่ 18 ตุลาคม 2550	อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	17
	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	11
	หน่วยงานอื่นๆ	27
โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ กรุงเทพมหานคร วันที่ 19 ตุลาคม 2550	อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	12
	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	13
	หน่วยงานอื่นๆ	24

รูป 4-3 บรรยากาศในการฝึกอบรมของภาคกลาง ในวันที่ 18-19 ต.ค. 2550

การประเมินผลการอบรม

ในการประเมินผลได้ดำเนินการประเมินความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม รวมถึงการประเมินด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรและเอกสารประกอบการฝึกอบรม ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร ด้านความคิดเห็นในระหว่างการประชุมฝึกอบรม และความต้องการรับการสนับสนุนต่าง ๆ ผลจากการประเมินแบ่งออกมาเป็นส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 : ระดับความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกับการค้า

รายละเอียด	ระดับความรู้ (ร้อยละ)		
	ก่อน	หลัง	เปลี่ยนแปลง
1. ความรู้เกี่ยวกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกับการค้าระหว่างประเทศ			
1.1 ระเบียบว่าด้วยสารเคมีของสหภาพยุโรป (REACH)	41.89	61.11	+ 19.22
1.2 ระเบียบการกำจัดซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (WEEE)	39.86	61.11	+ 21.25
1.3 ระเบียบการกำจัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในเครื่องไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ (RoHS)	40.00	61.11	+ 21.11
2. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม			
2.1 ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001	60.14	70.37	+ 10.24
2.2 การบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม (EMA)	37.16	62.04	+ 24.87
2.3 ธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR)	41.22	64.81	+ 23.60
2.4 การประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (LCA)	41.22	64.81	+ 23.60
2.5 การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (EPE)	40.00	62.96	+ 22.96
2.6 ฉลากเขียว (GL)	43.24	62.04	+ 18.79
2.7 เทคโนโลยีสะอาด (CT)	49.32	68.52	+ 19.19

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลการบรรยายของวิทยากร

ผู้บรรยาย: นายนฤเทพ เล็กศิริไฉ

หัวข้อ: SME ไทยภายใต้มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

- มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
- ความจำเป็นและภาระหน้าที่ของ SME ไทย
- แนวทางปรับตัว – การประเมินความเสี่ยงในผลิตภัณฑ์
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง / แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ผู้บรรยาย: นายสุธี สมุทรประภูต

หัวข้อ: เครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม (การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม)

- ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001)
- การบัญชีบริหารเพื่อสิ่งแวดล้อม (EMA)
- ธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

ผู้บรรยาย: นายวัชรพงษ์ ศิลาเลิศรักษา

หัวข้อ: เครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม (การผลิตและผลิตภัณฑ์)

- เทคโนโลยีสะอาด (CT)
- การประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (LCA)
- โครงการฉลากเขียว (Green label)
- การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (EPE)

หัวข้อที่ประเมิน	วิทยากร		
	นฤเทพ	สุธี	วัชรพงษ์
1. เทคนิคการบรรยายที่น่าสนใจ	3.00	3.67	3.03
2. สามารถอธิบายได้ตรงประเด็นกับหัวข้อที่บรรยาย	3.17	3.33	3.23
3. ความรอบรู้ในหัวข้อที่บรรยายและเรื่องที่เกี่ยวข้อง	3.17	3.57	3.40
4. บรรยายได้ตรงเวลา และตอบข้อซักถามได้ชัดเจน	3.07	3.30	3.13

ส่วนที่ 3 : ข้อมูลของหลักสูตร และภาพรวมของการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย
1. เนื้อหาหลักสูตร	26.67	66.67	6.67	0.00
2. เอกสารประกอบการอบรม	30.00	63.33	6.67	0.00
3. ระยะเวลาในการอบรม	13.33	63.33	20.00	3.33
4. สถานที่อบรม	23.33	63.33	13.33	0.00
5. อาหาร เครื่องดื่ม	30.00	60.00	10.00	0.00

ส่วนที่ 4 : ความต้องการรับการสนับสนุนของผู้ประกอบการต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
ด้านสิ่งแวดล้อมของสหภาพยุโรป

ลำดับ	รายละเอียด	ร้อยละ
1	การแจ้งเตือนข่าวสารด้านมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ SME	15.94
2	ผู้เชี่ยวชาญเข้าไปช่วยชี้แนะวิธีการบริหารจัดการการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยต้องห้ามและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	11.59
2	แหล่งข้อมูลผู้ผลิตวัตถุดิบ/ชิ้นส่วน/สารเคมี ที่สอดคล้องกับกฎระเบียบต่าง ๆ	11.59
4	ให้ภาครัฐผลักดันกฎหมายลักษณะเดียวกับ WEEE RoHS หรือ REACH	9.42
5	หลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ เช่น นิคมอุตสาหกรรม เพื่อไม่ต้องเดินทางไกล	7.97
5	เงินทุนสนับสนุนเพื่อให้ผู้ประกอบการปรับปรุงเทคโนโลยี	7.97
7	ผู้เชี่ยวชาญเข้าไปช่วยชี้แนะระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของ SME และการจัดการข้อมูล เช่น ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการบัญชีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น	7.25
8	ศูนย์วิเคราะห์/ทดสอบ ผลิตภัณฑ์มาตรฐานที่มีความแม่นยำ เชื่อถือได้	6.52
9	หลักสูตรด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบ e-learning	5.07
9	จัดทำ Software เพื่อช่วยในการจัดการการผลิต	5.07
11	งานวิจัยด้านวัสดุหรือสารเคมีทดแทน	4.35
12	หน่วยงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับ SME	3.62
12	แหล่งข้อมูลที่รวบรวมความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับ SME	3.62

ส่วนที่ 5 : ความคิดเห็นอื่น ๆ ต่อการอบรม

1) สิ่งที่ได้ตามคาดหวัง

- เข้าใจเครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ที่นำไปปรับใช้กับองค์กรมากขึ้น (9)
- ได้รับความรู้ ข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ (5)
- ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎระเบียบ RoHS WEEE และ REACH (4)
- ทราบถึงแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่สามารถเข้าไปสืบค้นข้อมูลที่สนใจต่อไป
- เข้าใจในหลักการของ CSR มากขึ้น

2) สิ่งที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง

- เครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อมบางเครื่องมือยังไม่มีความรู้พื้นฐานจึงไม่เข้าใจชัดเจน
- รายละเอียดและเนื้อหาต่าง ๆ ไม่สามารถบรรยายได้ทัน เนื่องจากเวลาจำกัด
- ความรู้ที่ได้ค่อนข้างกว้างและไม่เฉพาะเจาะจง
- ตัวอย่างสไลด์ และแนวทางการดำเนินการของมาตรการต่าง ๆ ควรมีแจกให้ผู้เข้าร่วมอบรม

3) สิ่งที่ต้องปรับปรุงในครั้งต่อไป

- ระยะเวลาในการอบรมแต่ละหัวข้อ ควรจัดหลักสูตรให้ชัดเจนมากกว่านี้ เพราะยังไม่มีความรู้พื้นฐาน ควรเพิ่มเนื้อหาและเวลาเพื่อให้สามารถทำความเข้าใจมากขึ้น โดยเฉพาะเครื่องมือหรือเทคนิคใหม่ ๆ (6)
- ต้องการ Workshop เพิ่มขึ้น เนื่องจากได้รับแนวคิดและมุมมองได้มากขึ้น (2)
- ขอให้มีการติดตามประเมินผลการปรับปรุงหลังสัมมนา หรือมีการระดมความคิดเห็นในเรื่องมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
- ต้องการให้มีการจัดอบรมเพิ่มขึ้น และต่อเนื่องเรื่อย ๆ
- กลุ่มเป้าหมายและขนาดของธุรกิจไม่ตรงกับเป้าหมาย หรือมีความหลากหลายทำให้ระดับความรู้ที่ได้รับไม่เท่ากัน
- เอกสารประกอบการบรรยายบางหน้าไม่มีในการบรรยาย ควรเพิ่มเติมเอกสารให้ครบเพื่อป้องกันการสับสน

4.4 ภาคเหนือ

การดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการของภาคเหนือ มีกลุ่มเป้าหมายคือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน และอุตสาหกรรมเซรามิก โดยมีกำหนดการ

สถานที่และจำนวนผู้เข้าร่วมอบรมได้สรุปในตารางที่ 4-4 และผลการประเมินการฝึกอบรมในประเด็นต่างๆ จากผู้เข้าร่วมอบรม ดังนี้

ตาราง 4-4 สรุปการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรม ภาคเหนือ

กิจกรรม / สถานที่	ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน (คน)
โรงแรมดิเอ็มเพรส จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์	5
	อุตสาหกรรมเซรามิกส์	3
	หน่วยงานอื่นๆ	42
โรงแรมดิเอ็มเพรส จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 9 พฤศจิกายน 2550	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์	3
	อุตสาหกรรมเซรามิกส์	3
	หน่วยงานอื่นๆ	33

รูป 4-4 บรรยากาศในการฝึกอบรมของภาคเหนือ ในวันที่ 8-9 พ.ย. 2550

การประเมินผลการอบรม

ในการประเมินผลได้ดำเนินการประเมินความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม รวมถึงการประเมินด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรและเอกสารประกอบการฝึกอบรม ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร ด้านความคิดเห็นในระหว่างการประชุม และความต้องการรับการสนับสนุนต่าง ๆ ผลจากการประเมินแบ่งออกมาเป็นส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 : ระดับความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกับการค้า

รายละเอียด	ระดับความรู้ (ร้อยละ)		
	ก่อน	หลัง	เปลี่ยนแปลง
1. ความรู้เกี่ยวกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกับการค้าระหว่างประเทศ			
1.1 ระเบียบว่าด้วยสารเคมีของสหภาพยุโรป (REACH)	36.84	69.53	+ 32.69
1.2 ระเบียบการกำจัดซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (WEEE)	35.53	64.06	+ 28.54
1.3 ระเบียบการกำจัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในเครื่องไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ (RoHS)	37.50	64.06	+ 26.56
2. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม			
2.1 ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001	47.37	72.66	+ 25.29
2.2 การบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม (EMA)	36.84	65.63	+ 28.78
2.3 ธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR)	44.64	71.88	+ 27.23
2.4 การประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (LCA)	46.71	67.19	+ 20.48
2.5 การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (EPE)	36.18	66.41	+ 30.22
2.6 ฉลากเขียว (GL)	41.22	75.61	+ 34.39
2.7 เทคโนโลยีสะอาด (CT)	50.00	74.22	+ 24.22

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลการบรรยายของวิทยากร

ผู้บรรยาย: นายนฤเทพ เล็กศิริไล

หัวข้อ: SME ไทยภายใต้มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

- มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
- ความจำเป็นและภาระหน้าที่ของ SME ไทย
- แนวทางปรับตัว – การประเมินความเสี่ยงในผลิตภัณฑ์
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง / แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ผู้บรรยาย: นายสุธี สมุทประภูต

หัวข้อ: เครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม (การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม)

- ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001)
- การบัญชีบริหารเพื่อสิ่งแวดล้อม (EMA)
- ธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

ผู้บรรยาย: นายอริวัตร จิรจรรยาเวช

หัวข้อ: เครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม (การผลิตและผลิตภัณฑ์)

- เทคโนโลยีสะอาด (CT)
- การประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (LCA)
- โครงการฉลากเขียว (Green label)
- การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (EPE)

หัวข้อที่ประเมิน	วิทยากร		
	นฤเทพ	สุธี	อริวัตร
1. เทคนิคการบรรยายที่น่าสนใจ	3.06	3.22	3.06
2. สามารถอธิบายได้ตรงประเด็นกับหัวข้อที่บรรยาย	3.28	3.41	3.34
3. ความรอบรู้ในหัวข้อที่บรรยายและเรื่องที่เกี่ยวข้อง	3.34	3.50	3.31
4. บรรยายได้ตรงเวลา และตอบข้อซักถามได้ชัดเจน	3.28	3.41	3.25

ส่วนที่ 3 : ข้อมูลของหลักสูตร และภาพรวมของการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย
1. เนื้อหาหลักสูตร	31.25	68.75	0.00	0.00
2. เอกสารประกอบการอบรม	21.88	75.00	3.13	0.00
3. ระยะเวลาในการอบรม	6.25	71.88	21.88	0.00
4. สถานที่อบรม	28.13	62.50	9.38	0.00
5. อาหาร เครื่องดื่ม	34.38	56.25	9.38	0.00

ส่วนที่ 4 : ความต้องการรับการสนับสนุนของผู้ประกอบการต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

ด้านสิ่งแวดล้อมของสหภาพยุโรป

ลำดับ	รายละเอียด	ร้อยละ
1	การแจ้งเตือนข่าวสารด้านมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ SME	13.24
2	แหล่งข้อมูลที่รวบรวมความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับ SME	10.29
3	แหล่งข้อมูลผู้ผลิตวัตถุดิบ/ชิ้นส่วน/สารเคมี ที่สอดคล้องกับกฎระเบียบต่าง ๆ	9.56
3	หน่วยงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับ SME	9.56
5	ผู้เชี่ยวชาญเข้าไปช่วยชี้แนะระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของ SME และการจัดการข้อมูล เช่น ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการบัญชีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น	8.82
6	ผู้เชี่ยวชาญเข้าไปช่วยชี้แนะวิธีการบริหารจัดการการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยต้องห้ามและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	8.09
7	ให้ภาครัฐผลักดันกฎหมายลักษณะเดียวกับ WEEE RoHS หรือ REACH	7.35
7	งานวิจัยด้านวัสดุหรือสารเคมีทดแทน	7.35
9	เงินทุนสนับสนุนเพื่อให้ผู้ประกอบการปรับปรุงเทคโนโลยี	6.62
10	ศูนย์วิเคราะห์/ทดสอบ ผลิตภัณฑ์มาตรฐานที่มีความแม่นยำ เชื่อถือได้	5.88
11	หลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ เช่น นิคมอุตสาหกรรม เพื่อไม่ต้องเดินทางไกล	5.15
11	หลักสูตรด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบ e-learning	5.15
13	จัดทำ Software เพื่อช่วยในการจัดการการผลิต	2.94

ส่วนที่ 5 : ความคิดเห็นอื่น ๆ ต่อการอบรม

1) สิ่งที่ได้ตามคาดหวัง

- ได้ทราบถึงหลักการ แนวคิดของเครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม (8)
- ได้ทราบรายละเอียดของเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปใช้ในองค์กรต่อไป (7)
- ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม (5)
- แหล่งข้อมูลในด้านวิชาการและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (2)
- ได้รู้จักกับผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ มากขึ้น
- เกณฑ์การพิจารณาข้อกำหนดของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทของประเทศอื่น ๆ
- ได้ทราบถึงเครื่องมือในการกำหนดตัวชี้วัดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
- นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 อย่างต่อเนื่อง

2) สิ่งที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง

- รายละเอียดของเนื้อหาการบรรยายน้อยเนื่องจากระยะเวลาสั้นทำให้ต้องไปค้นคว้าอีกมาก (3)
- เนื้อหาในวันแรกไม่ตรงกับประเภทธุรกิจเท่าที่ควร
- ไม่มีกรณีศึกษาที่มีการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน

3) สิ่งที่ต้องปรับปรุงในครั้งต่อไป

- อาจต้องเน้นเครื่องมือที่มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้งานหรือที่ต้องถูกบังคับและใกล้ตัวให้มากขึ้น (2)
- เพิ่มตัวอย่างในกรณีศึกษาให้หลากหลายมากขึ้น (2)
- เน้นตัวอย่างการปรับปรุงองค์กรและวิธีการดำเนินงานมากขึ้น
- รูปภาพ หรือตัวอย่างที่ทำให้มองเห็นชัดเจน
- ลดการบรรยายเชิงวิชาการ เพื่อเพิ่มการใช้งานจริงในทางปฏิบัติ
- รายละเอียดของเนื้อหาที่ชัดเจนขึ้นในแต่ละหัวข้อ
- เพิ่มระยะเวลาในการอบรมหรือลดเนื้อหาในการบรรยาย โดยเน้นเฉพาะหัวข้อที่สำคัญ
- รวมกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมาประชุมพูดคุยกัน